

Cum să ne rugăm folosind psalmii în Cristos?

nal”. Pe copertă au scris: „Mi se sfârșește viața în durere și anii în suspinuri.” (Ps. 31:10, Cornilescu, 1924) La luna august aveam: „Îți vinzi poporul pe un preț de nimic și nu câștigi nimic prin vânzarea lui.” (Ps. 44:12), la noiembrie: „Moab este vasul în care mă spal.” (Ps. 60:8) Și așa mai departe. A fost o năzbâtie amuzantă. Dar ea a reiterat ideea că versetele noastre favorite sunt exact așa: favoritele pe care noi le-am ales. Dar, dacă trebuie să ne rugăm rostind fiecare verset din toți psalmii, ne vom găsi în multe și variate dificultăți.

Toate aceste dificultăți fac rugăciunea cu psalmii aparent imposibilă. Ne aflăm între o stâncă și un loc tare. Pe de-o parte, trebuie să admitem că psalmii sunt răspunsuri autorizate către Dumnezeu. Astfel, de exemplu, Atanasie, în *Epistola către Marcelin*, scrie:

„Nimeni nu trebuie să se lase convins, indiferent de argumente, să împodobească Psalmii cu lucruri străine, să le schimbe ordinea sau înseși cuvintele lor. Ei trebuie cântați și intonați în toată simplitatea lor, așa cum au fost scriși, pentru ca [...] Duhul, Care a vorbit prin sfinți, recunoscând aceleași cuvinte pe care El le-a insuflat, să ni Se poată alătura de asemenea.”³²

Dacă vrem să ne rugăm cu cuvintele Duhului Sfânt, trebuie să ne rugăm folosind psalmii nediluțați, nemodificați și în întregime.

Dar, pe de altă parte, nu putem face asta într-un mod sincer. Prin urmare, ce avem de făcut? Dacă abandonăm psalmii și doar cântăm cântări sau imnuri, negăm modul dat de Dumnezeu de a învăța să ne rugăm; dar, dacă vom cânta psalmii ca propriile noastre cântări, va trebui să ne ținem pumnii strânși la spate atunci când nu vom putea înțelege cu adevărat ceea ce cântă ei.

Trebuie să abordăm aceste dificultăți în mod direct, lucru pe care îl vom face acum în următoarele două capitole (trei și patru). Doresc să vă pun în mână niște ochelari pe care să-i puteți folosi pentru a aduce psalmii în centrul atenției și a-i face să devină cântările cu care vă puteți ruga cu integritate ca bărbați creștini sau femei creștine astăzi.

3. Cum să ne rugăm folosind psalmii în Cristos

Scripturile Vechiului Testament „îți pot da înțelepciunea ce duce la mântuire prin credința în Cristos Isus” (2 Tim. 3:15). Dar cum fac Psalmii, în particular, acest lucru? Ajungem acum la ceea ce Dietrich Bonhoeffer numește „taina

³² www.athanasius.com/psalms/aletterm.htm – accesat la 25 octombrie 2016. De asemenea, vezi nota 26.

Psaltirii”.³³ Aceasta nu este o taină mistică, scoasă la lumină ca un iepuraș din pălăria magicianului. Este taina spre care contextul original al psalmilor indică și la care Noul Testament adaugă indicatoarele lui clare. Există o singură cale – și numai o cale – prin care psalmii pot deveni rugăciunile și laudele noastre.

Cinci considerente ne conduc spre înțelegerea faptului că psalmii sunt cântările lui Isus în mod suprem, că Isus este Marele Cântăreț al psalmilor; că vocea Lui e cea pe care o auzim rugându-se, plângând, dând învățatură și laudând. Psalmii sunt Scripturi creștine.³⁴

1. Noi cântăm psalmii în Cristos datorită rolului lui David, împăratul uns

Începem să lucrăm la găsirea soluției mergând înapoi la contextele originale ale psalmilor. Să lăsăm deoparte întrebarea despre modul în care putem învăța să facem din ei rugăciunile noastre. În schimb, să întrebăm ce au însemnat ei pentru scriitorii originali și pentru cântăreții din Vechiul Legământ? Este important să nu neglijăm niciodată contextele originale ale psalmilor. Deseori, noi nu știm prea multe detalii despre autori sau împrejurările în care au fost scriși psalmii și folosiți ca rugăciuni. Dar ei toți au fost compuși și roștiți de oameni din poporul lui Dumnezeu în epoca Vechiului Legământ. Scoaterea din context a psalmilor nu prezintă integritate și riscă impunerea asupra lor a unui înțeles arbitrar.³⁵

Totuși lucrul pe care aș vrea să-l observăm este acesta: în cadrul sensului și al contextelor originale ale psalmilor înșiși, există o tensiune nerezolvată care ne îndreaptă privirile înainte, spre Cristos.

În acest capitol, doresc să prezint un vechi, dar neglijat, model de citire a psalmilor în spirit creștin. E important ca noi să înțelegem că acest model nu este impus asupra psalmilor *în ciuda* sensului lor actual, ci rezultă din psalmi datorită sensului lor original. A citi psalmii într-un mod care se concentrează asupra lui Cristos înseamnă a-i citi conform sensului lor original.

Această tensiune o întâlnim pentru prima dată atunci când intrăm pe ușa din față a cărții Psalmilor, și anume prin Psalmii 1 și 2. Sunt trei indicatori care arată că acești doi psalmi constituie introducerea la cartea Psalmilor. Mai

³³ Bonhoeffer 2005:54 Vezi nota 37.

³⁴ A se vedea și Millar 2016:140-154. Pentru a răspunde întrebării: „Ale cui rugăciuni sunt acestea?”, Millar concluzionează că „se poate aduce un argument convingător în favoarea faptului că multe dintre aceste rugăciuni ar trebui considerate «rugăciuni ale lui Mesia», în timp ce El îi cere lui Dumnezeu să acționeze pe baza promisiunilor Lui”. (p. 154).

³⁵ „Dacă îi citim și îi folosim așa încât să-i dizolvăm complet în sensibilitățile și conștiința noastră, ei devin doar niște vase de limbaj goale pe care le umplem cu propriile noastre înțelesuri.” Mays 1994:8.

întâi, spre deosebire de aproape toți psalmii din Cartea I, aceștia nu au titlu. Aproape toți ceilalți sunt intitulati „Un psalm al lui David”. În al doilea rând, fiecare se încheie cu o cale care duce la pieire. Astfel, „calea celor răi însă duce la pieire” (Ps. 1:6); și dacă nu „dați sărutare Fiului”, pentru a vă arăta loialitatea față de El, o să „pieriți pe cale” (Ps. 2:12). În al treilea rând, acești psalmi încep și se sfârșesc cu declarațiile omului fericit. Psalmul 1 începe astfel: „Ferice de omul care...” (v. 1) Psalmul 2 se încheie cu: „Ferice de toți cei ce-și găsesc refugiul în El.” (v. 12)

Acești psalmi introductivi stabilesc două teme fundamentale chiar de la începutul cărții Psalmilor: Legea lui Dumnezeu și Împăratul lui Dumnezeu. Psalmul 1 pronunță o binecuvântare asupra celui care se desfată în Legea Domnului și pieirea celor ce nu fac aceasta. Pe măsură ce citim psalmii, niciuna dintre aceste afirmații nu pare să fie adevărată. Cei ce își găsesc plăcerea în Legea Domnului au parte de multe suferințe (de ex., „Cei îngâmfați mi-au săpat gropi; ei nu lucrează după Legea Ta [...] Ei mă prigonesc cu minciuni: scapă-mă!”, Ps. 119:85-86), pe când cei cărora nu le pasă deloc de Legea Domnului prosperă (de ex., „... când vedeam bunăstarea celor răi”, Ps. 73:3). Fiecare dintre aceste observații pare să contrazică Psalmul 1. Și totuși, chiar aproape de finalul cărții Psalmilor, Psalmul 145 reafirmă: „El împlinește dorința celor ce se tem de El, aude strigătul lor după ajutor și-i salvează. DOMNUL este păzitorul tuturor celor ce-L iubesc, dar îi nimicește pe toți cei răi.” (Ps. 145:19-20) Deci cartea Psalmilor crede aceasta de la început până la sfârșit, în ciuda dovezii contrariului.

Apoi, în Psalmul 2, Domnul decretează că Împăratul va fi Fiul Său și va stăpâni lumea. Cu toate acestea, la finalul Psalmilor, nu mai e niciun împărat din linia lui David (de ex., „Ai nesocotit legământul cu robul Tău – împăratul davidic – i-ai pângărit coroana în țărână”, Ps. 89:39), ca să nu mai vorbim de cel care conduce lumea. Așadar, nici Psalmul 2 nu pare să fie adevărat. Cu toate acestea, Psalmul 2 rămâne în Psaltire și este reafirmat în Psalmul 110, în Cartea a V-a; într-adevăr, legământul cu David este reafirmat în Psalmul 132; credincioșii încă îl cântă, în ciuda evidențelor.

Tensiunea continuă în psalmii rezultați din viața împăratului David însuși, în special în Cărțile I și a II-a, dar și mai târziu în Psaltire. Pentru că acest împărat știe ce înseamnă să suferi amar, să fi respins, să ceri răzbunare și totuși să ai încredere că Domnul va fi izbăvitorul tău și că te va încununa cu slavă la sfârșit. În viața lui David, sunt, în special, două perioade semnificative. Prima, perioada lungă dintre ungerea lui de către profetul Samuel și ajungerea lui în final la tron (1 Sam. 16-31), mai întâi în Iuda și apoi în împărăția unificată a lui Iuda și Israel (2 Sam. 2:4, 7 și 2 Sam. 5:3). În timpul acestor ani, David

este împăratul uns, dar nerecunoscut. A doua perioadă este cea a zilelor teribile când Absalom s-a răzvrătit (2 Sam. 13-19), când domnia lui era amenințată de un uzurpator. Aceste două perioade au dus, în mod special, la compunerea multor psalmi în care împăratul nerecunoscut sau pus la încercare strigă la Dumnezeu cerând biruință și răzbunare, astfel ca promisiunea Psalmului 2 să poată fi împlinită. Și totuși, după cum se desfășoară istoria Vechiului Testament, ea nu se împlinește niciodată.

Vedem aceeași tensiune la începutul și la sfârșitul cărților lui Samuel. În 1 Samuel 2:1-10, într-unul dintre primii psalmi, Ana se bucură că Dumnezeu „va da tărie împăratului Său și va înălța puterea unsului Său”, în ciuda faptului că, în acest moment nu este niciun împărat. Ea se roagă prin Duhul, care îi arată că va fi un împărat. După cum vedem apoi în 1 Samuel, acel împărat apare, în capitolul 16, când David este uns de fiul ei, Samuel. După aceea, chiar spre finalul celor două cărți ale lui Samuel, citim ultimele cuvinte ale lui David în 2 Samuel 23:1-7. Aceste cuvinte se leagă strâns de Psalmii 1 și 2, reafirmând legământul din 2 Samuel 7, dar punându-l în relație cu Împăratul care domnește „în dreptate”, adică, Împăratul care împlinește Psalmul 1. James Mays spune despre aceste cuvinte că:

„Idea potrivit căreia cuvintele lui David ar putea fi cuvântul Domnului referitor la viitorul Împărat și la Împărăția mesianică începe cu acest poem final din narațiunea lui Samuel.”

Roland de Vaux face următorul comentariu:

„De fapt, niciunul [dintre împărații istorici] n-a îndeplinit acest ideal (al Psalmilor 1 și 2), dar, în momentul încoronării, la fiecare reînnoire a legământului davidic, a fost exprimată aceeași speranță, cu credința că într-o zi va fi împlinită. Toate aceste texte sunt deci mesianice pentru că ele conțin o profeție și o speranță a salvării, pe care o persoană aleasă de Dumnezeu le va aduce la împlinire.”³⁶

Atunci când tratăm cu seriozitate faptul că atât de mulți psalmi sunt scriși de împăratul David, încep să vină în centrul atenției mai multe dificultăți pe care le avem. Mai întâi, este experiența suferinței intense din vremea când se ascundea de persecuția stârnită de împăratul Saul și apoi când fugea de răzvrătirea lui Absalom. Aceste suferințe ale împăratului David devin „tipice”

³⁶ De Vaux 1973:110 (citată în Grogan 2001:99).

pentru suferințele Israelului de mai târziu, în întregimea lui, și anticipează suferințele lui Mesia ca Împărat nerecunoscut, care așteaptă să vină în împărăția Lui (asemănător modului în care Tolkien a descris așa de expresiv tema cu Aragorn în *Stăpânul inelelor*). După monarhia davidică, căreia i-au pus capăt babilonienii în 589 î.Hr., credincioșii din Israel au privit înapoi la „împăratul urmărit și părăsit [...] dar întotdeauna izbăvit și readus la putere de credințioșia lui Dumnezeu”³⁷ și și-au întărit astfel nădejdea că într-o zi va veni un Împărat care va inaugura Împărăția lui Dumnezeu.

Tratând cu seriozitate contextul împăratului David, acest lucru dă sens celei de-a doua probleme pe care o avem – implicațiile sensului global (de ex., 3:6, 22:29-31, 27:3, 118:10-12). La scară regională, David a avut, într-adevăr, mulți dușmani, pe care a trebuit să-i înfrunte în lupte și să-i învingă. El a condus armate, a luptat în bătălii și a repurtat victorii.

Doar unii psalmi au în titlu expresia „al lui David”. Dar ceilalți? Vechiul Testament indică o puternică legătură între împăratul David și stabilirea muzicii și a muzicienilor de la templu. În 1 Cronici 16:4-6, el îi numește pe unii leviți ca „să-L amintească, să-L mărturisească și să-L laude pe DOMNUL, Dumnezeul lui Israel”. El îi cere lui Asaf și colegilor lui să aducă laude prin cuvintele care au devenit apoi Psalmul 105 (1 Cron. 16:7-36). El numește mult mai mulți leviți „să Îl laude pe DOMNUL cu instrumentele” pe care le-a făcut pentru acest scop (1 Cron. 23:5 și tot capitolul 25). Există o puternică legătură între toți psalmii și împăratul David, chiar dacă unii nu au fost scriși de el. Nu e o greșală că un termen-umbrelă, comun pentru întreaga Psaltire este „Psalmii lui David” (așa cum „Moise” este termenul-umbrelă pentru cărțile despre Lege și „Solomon” pentru cele de înțelepciune).³⁸

Înainte de a ne duce în Noul Testament, haideți să revenim la Psalmii 1 și 2. Puternicele legături dintre acești psalmi, remarcate mai sus, sugerează că Împăratul din linia lui David care va împlini această promisiune de a governa lumea va fi în mod precis Omul care își găsește plăcerea în Legea Domnului și care cugetă zi și noapte asupra ei. Acesta este, într-adevăr, modelul de domnie dat de Dumnezeu lui Moise în Deuteronomul 17:18-20. În ciuda tuturor calităților sale, David nu reușește acest lucru și mulți dintre succesorii lui nici măcar nu încearcă. La finalul Vechiului Testament, suntem lăsați să ne întrebăm dacă sau când va veni împăratul din linia lui David să împlinească atât Psalmul 1, cât și Psalmul 2. Psalmii lui David ne arată suferințele Împăratului respins, intimitatea Împăratului Uns cu Dumnezeu, Tatăl Său, nevinovăția Împăratului care se roagă pentru răzbunare și rugăciunea Lui ca Dumnezeu să-I nimicească dușmanii.

³⁷ Christoph Barth, citat în Anderson 1970:17.

³⁸ A se vedea, de exemplu, John Woodhouse, 'Reading the Psalms as Christian Scripture,' p47f în Shead (ed) 2013.

Într-un studiu atent, Bruce Waltke conchide: „Din punct de vedere literar și istoric, ar trebui să înțelegem că subiectul uman al psalmilor – fie că este vorba de omul fericit din Psalmul 1, de Cel care Se proclamă pe Sine Fiul lui Dumnezeu în Psalmul 2, petiționarul suferind din Psalmii 3-7, Fiul omului din Psalmul 8 – este Isus Cristos.”³⁹ Într-adevăr, „psalmii sunt în cele din urmă rugăciunile lui Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu. El singur este vrednic să exprime în rugăciune viziunea ideală a unui împărat care suferă pentru dreptate și care iese biruitor asupra oștirilor răului.”⁴⁰

Deci haideți să ne ducem în Noul Testament și să vedem spre ce indică aceste tensiuni nerezolvate.

2. Ne rugăm cu psalmii în Cristos datorită deplinei umanități a lui Isus, Împăratul

În afara cercurilor creștine, ideea că „Isus este Dumnezeu” pare complet absurdă. În anumite cercuri creștine, afirmația „Isus este Dumnezeu” este făcută totuși la repezeală, fără multă reflecție și profunzime. Mulți copii din familii creștine își formează ideea că „Isus” și „Dumnezeu” sunt cuvinte interschimbabile într-o măsură destul de mare, că, dacă „Isus e Dumnezeu”, atunci înseamnă că și „Dumnezeu e Isus”. Noul Testament ne spune că Isus este Dumnezeu întrupat, Fiul întrupat al lui Dumnezeu, Dumnezeu Fiul. Expresia „Fiul lui Dumnezeu” derivă mai întâi din titlul dat prin legământ Împăratului din linia lui David (Ps. 2:7). Ea are o semnificație mai mare și mai adâncă în Isus iar noi nu trebuie să pierdem legătura cu această semnificație originală. Noi trebuie să tratăm cu seriozitate întreaga umanitate a lui Isus, ca nu cumva să alunecăm într-o înțelegere docetică a lui Cristos, conform căreia El *pare* să fie om, dar *de fapt* e Dumnezeu, iar *aparenta* Lui umanitate este doar o mască pentru *adevărata* Sa divinitate.

Odată ce abordăm în mod serios deplina Lui umanitate, se deschide ușa pentru următoarea întrebare: „Ce a însemnat pentru Isus să cânte psalmii?” Este o presupunere naturală că acest tânăr evreu evlavios, plin de reverență și credincios să Se fi alăturat, Sabat de Sabat, rugăciunilor și laudelor din psalmi. Știm că „în timpul vieții Lui pe pământ, S-a rugat și a făcut cereri cu strigăte puternice și cu lacrimi către Cel Care a putut să-L scape de la moarte...” (Evrei 5:7); nu e natural să presupunem că unele dintre aceste rugăciuni și cereri au folosit limbajul psalmilor? Îl auzim spunându-I Tatălui: „Te laud, Tată...” (Mat. 11:25); din nou, ar fi ceva surprinzător ca obiceiul Lui de a-L

³⁹ Waltke 1981:7.

⁴⁰ Waltke 1981:16

Cum să ne rugăm folosind psalmii în Cristos?

lăuda pe Tatăl Său Dumnezeu să nu fi fost cultivat, modelat și alimentat de laudele din psalmi. Trebuie să ne reamintim că, în procesul Său de creștere, din copilărie până la viața adultă, El a învățat să-I vorbească Tatălui prin Scripturi, după cum I le-a descoperit Duhul înțelegerii Sale. El nu a folosit nicio scurtătură spre viața de rugăciune și laudă. Este natural să presupunem că psalmii au format o parte largă – poate chiar dominantă – a acestei formări a inimii lui Isus.

3. Noi ne rugăm cu psalmii în Cristos datorită mărturiei Noului Testament despre psalmi și Cristos

A sugera că Isus S-a rugat folosind psalmii este o presupunere mai mult decât rezonabilă; ea e confirmată de mărturia apostolică din Noul Testament, punct cu punct, pe măsură ce psalmii se aud pe buzele lui Isus. Iată zece exemple:

Psalmul 22:1 și Matei 27:46

Începem cu, probabil, cel mai faimos dintre toate. Psalmul 22 începe cu strigătul lui David: „Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, de ce m-ai părăsit?” Isus strigă aceste cuvinte de pe cruce, nu pentru că nu Se putea gândi la orice altă cale de a-și exprima durerea, ci pentru că toată viața psalmii Îi modelaseră rugăciunile.

Psalmul 31:5 și Luca 23:46

În Psalmul 31, David își exprimă încrederea în Dumnezeu și include cuvintele: „În mâinile Tale îmi încredințez duhul!” Fără îndoială, Isus Și-a exprimat încrederea în Tatăl Său folosind aceste cuvinte de multe ori în timpul vieții Lui; acum, pe cruce, El le rostește pentru ultima dată.

Psalmul 6:3 și Ioan 12:27

În Psalmul 6, David spune: „Sufletul mi-e îngrozit de tot, iar Tu, DOAMNE, până când întârzi?” Când Isus spune: „Acum, sufletul Meu este tulburat” acesta este un ecou clar al acelor cuvinte; lui Isus Îi vine foarte natural să-și exprime tulburarea prin cuvintele psalmilor.

Psalmul 16:8-11 și Fapte 2:25-32

În Psalmul 16, David își mărturisește deplina loialitate față de Domnul și încrederea lui consecventă că nu poate muri și rămâne mort. Nu e nicio îndoială că el vorbește sincer din inima lui; și totuși el a murit și a rămas mort. Și astfel

Petru, în Ziua Cincizecimii, trage concluzia că acela care era cu adevărat și din toată inima loial Domnului nu era David, ci succesorul lui David – Isus, Mesia. Altfel spus, aceste cuvinte care exprimau în parte inima lui David, își găsesc deplina semnificație pe buzele lui Isus. Isus este Cel care poate rosti cu adevărat cuvintele Psalmului 16.

Psalmul 18:49 și Romani 15:9

Spre finalul Psalmului 18, David spune, datorită biruinței pe care i-o dă Dumnezeu: „De aceea Te voi lăuda printre neamuri, DOAMNE, și voi cânta laudă Numelui Tău!” Scriind despre includerea neamurilor în Biserica lui Cristos, Pavel citează acest psalm în Romani 15; implicația este aceea că aceste cuvinte ale lui David își găsesc împlinirea atunci când Isus le rostește.

Psalmul 22:22 și Evrei 2:11-12

David scrie în Psalmul 22: „Voi vesti Numele Tău fraților mei; Te voi lăuda în mijlocul adunării.” Aceasta face Împăratul atunci când Își conduce poporul în adunare. Scriitorul Epistolei către Evrei afirmă în mod explicit că Isus le rostește: „Lui nu-I este rușine să-i numească frați, spunând (adică, Isus): «Voi vesti Numele Tău fraților Mei; Te voi lăuda în mijlocul adunării!»” Din nou, cuvintele rostite de David își găsesc deplina semnificație atunci când sunt spuse de Isus.

Psalmul 40:6-8 și Evrei 10:5-7

În Psalmul 40, David recunoaște că Dumnezeu nu dorește jertfe, ci o inimă devotată să facă voia lui Dumnezeu. Și astfel el spune: „Iată că vin! În sulul cărții este scris despre mine. Îmi găsesc plăcerea în a face voia Ta, Dumnezeul meu; Legea Ta este înăuntrul meu.” La fel ca în primul exemplu, scriitorul epistolei către Evrei afirmă explicit: „De aceea, atunci când vine în lume, El [Cristos] spune... ” și apoi citează aceste versete din Psalmul 40. Deși în inima lui David era prezentă dorința de a spune: „Iată că vin [...] Îmi găsesc plăcerea în a face voia Ta...” singurul om care poate rosti aceste cuvinte, cu toată fibra ființei Sale, în înțelesul lor deplin, este Isus Cristos.

Psalmul 69:9 și Ioan 2:17

Descriindu-și suferințele, David spune în Psalmul 69: „...căci râvna pentru Casa Ta mă mistuie și ocările celor ce Te ocărăsc au căzut peste mine!” David e aprins de o râvnă loială pentru onoarea lui Dumnezeu, exprimată în casa lui

Cum să ne rugăm folosind psalmii în Cristos?

Dumnezeu, cortul. Atunci când Isus a curățat Templul la începutul lucrării Sale în Ioan 2, ucenicii L-au privit și au rămas pe gânduri. Mai târziu, după venirea Duhului, ei și-au adus aminte de aceste cuvinte din Psalmul 69: „Râvna pentru Casa Ta Mă mistuie!” Și, reamintindu-și-le, ei au făcut legătura între cele două. Această râvnă declarată și demonstrată într-o anumită măsură de David își găsește împlinirea în râvna desăvârșită a lui Isus. Și așa cum râvna lui David a avut prețul ei, făcându-l să fie – într-un fel – mistuit sau consumat, la fel și râvna lui Isus L-a mistuit sau L-a consumat, în cele din urmă la cruce, atunci când templul trupului Său avea să fie distrus.

Psalmul 69:21 și Ioan 19:28-29

În Psalmul 69, într-una dintre descrierile persecuțiilor sale, David spune: „Ci ei îmi pun în mâncare venin, iar pentru setea mea îmi dau să beau oțet.” Pe cruce, „ca să se îplinească Scriptura” (adică, acest psalm), Isus a spus: „Mi-e sete!” și I s-a dat să bea oțet. Încă o dată, suferințele reale și documentate istoric ale lui David își găsesc împlinirea atunci când aceste cuvinte exprimă experiența lui Isus.

Psalmul 78:2 și Matei 13:35

Psalmul 78 este un psalm de învățătură al lui Asaf. „Poporul meu, ascultă învățătura mea!”, începe el, apoi, în versetul 2, spune: „Îmi voi deschide gura cu pilde, voi rosti lucruri ascunse din vremuri străvechi”, lucru pe care începe să-l facă într-un lung psalm în care prezintă istoria Vechiului Testament. Comentând pe marginea utilizării de către Isus a pildelor pentru învățarea publică, Matei scrie că El a folosit această metodă alegorică „ca să se îplinească astfel ce a fost spus prin profetul (adică, psalmistul Asaf a scris în calitate de profet), care zice: «Îmi voi deschide gura cu pilde, voi rosti lucruri ascunse de la întemeierea lumii.»” Vocea învățătorului din psalmi, investit cu autoritate, este așadar identificată cu vocea lui Cristos, care are toată autoritatea.

Unele dintre aceste utilizări din Noul Testament sunt limpezi; altele, mai mult aluzive. Dar, luate împreună, ele zugrăvesc imaginea unei înțelegeri date de Duhul apostolilor, și anume că psalmii sunt în mod suprem cântările lui Isus.

Bernhard Anderson, un comentator al Vechiului Testament, scrie că biserica Noului Testament „a botezat Psaltirea în Cristos”.⁴¹ Ar fi mai potrivit să spunem că Duhul le-a dat apostolilor capacitatea de a extrage din psalmi vocea care vorbise în psalmi încă de la început. În loc să impună ei psalmilor vocea lui Isus, ei au recunoscut psalmii ca fiind cântările lui Isus.

⁴¹ Anderson 1970:5, citându-l pe W. T. Davison.

4. Noi ne rugăm cu psalmii în Cristos datorită lucrării de insuflare a Duhului lui Cristos

Ultima dovadă vine din partea Duhului Sfânt. Atunci când Samuel îl unge pe David drept „mesia” (împăratul uns), Duhul Domnului vine peste el, rezultatul fiind acela că el putea cânta instrumental și vocal (1 Sam. 16:13 cu 14-23). Eu nu știu dacă băiatul David obișnuia, după cum se spune, să cânte la harpa lui în timp ce își veghea oile și să compună cântece. Poate că făcea asta. Dar, după ungerea lui cu Duhul, versurile s-au schimbat. El a devenit „profet” (Fapte 2:30). Căci Duhul care venise peste el nu era doar Duhul lui Dumnezeu, ci Duhul Cristosului care avea să vină. Iar ca profet, el „a vorbit despre harul ce urma să fie” al nostru și, făcând astfel, „(a) căutat și (a) cercetat cu atenție, încercând să afle ce vreme sau ce împrejurări (ii) arăta Duhul lui Cristos din (el) atunci când a prezis suferințele lui Cristos și slava care urma după acestea. (Lui i-a) fost descoperit că (el) nu slujea pentru (el însuși), ci (nouă), cu privire la lucrurile care (ne-au) fost anunțate acum prin cei ce (ne-au) vestit Evanghelia prin Duhul Sfânt trimis din cer” (1 Petru 1:10-12). Prin urmare, n-ar trebui să ne surprindă să aflăm că psalmii scriși în urma experiențelor lui David și care exprimă propriile lui rugăciuni și laude ar indica totodată spre experiențele mai mărețe și rugăciunile și laudele mai profunde ale „Fiului Mai Măreț al marelui David”.⁴²

Am văzut deja puternica legătură dintre David și muzicienii Templului. Trebuie să mai observăm încă ceva. Acești muzicieni au parte, împreună cu David, de același Duh al lui Dumnezeu. La fel cum Duhul lui Dumnezeu venea peste David, tot așa se spune despre breslele compozitorilor fondate de David că urmau „să *profețească* în sunet de liră, de harfă și de chimval” (1 Cron. 25:1 – observați și verbul „*a profeți*” folosit cu privire la muzicieni în v. 2 și 3). Matei 13:35 se referă la autorul asafit al Psalmului 78 numindu-l „profetul”. Se deduce în mod natural că același Duh care a venit peste David insufându-i psalmii lui este la lucru în întreaga istorie a Vechiului Testament în scriitorii insuflați ai psalmilor, fie că sunt numiți, fie că sunt anonimi. Prin urmare, ne așteptăm să găsim în toți psalmii cuvinte care să exprime atât experiențele, rugăciunile și laudele cântăreților inițiali, cât și – concomitent – cuvinte care să indice spre experiențele, rugăciunile și laudele lui Mesia, al cărui Duh a insuflat psalmii.

5. Noi ne rugăm cu psalmii în Cristos datorită naturii rugăciunii

Ultimul motiv este cel mai profund din punct de vedere teologic: Dumnezeu

⁴² O frază din imnul din 1821 al lui James Montgomery *Hail to the Lord's anointed* („Cinste Unsului Domnului”, n.tr.).

Tatăl aude rugăciunile și laudele aduse doar în Numele lui Isus Cristos, Fiul Său. Vom explica acest lucru în patru etape.

a. În mod natural, toate rugăciunile și laudele Îi sunt inacceptabile lui Dumnezeu

Este un adevăr fundamental al universului acela că Dumnezeu este „prea curat ca să Se uite la rău” (Hab. 1:13) și că nu va asculta glasul păcătoșilor. Iacov scrie: „Sau cereți, dar nu primiți, pentru că cereți ce este rău, ca să risipiți în plăcerile voastre.” (Iacov 4:3) Are dreptate; dorințele care se nasc în inimile noastre nu sunt demne să fie auzite de Dumnezeu. Iacov le descrie ca adulter spiritual. Sau, după cum mi-a sugerat un student, rugăciunile noastre naturale sunt ca o soție care îl întrebă pe soțul ei dacă e de acord să își petreacă noaptea cu un alt bărbat. Este șocant, dar e o analogie realistă, pentru că dorințele noastre naturale nu sunt caracterizate de o iubire și o loialitate îndreptate exclusiv spre Dumnezeu. Chiar dacă cererile noastre naturale conțin ceva de valoare – după cum se și întâmplă –, întotdeauna ele sunt atât de amestecate cu motive necurate, încât un Dumnezeu sfânt nu poate, și nu trebuie, să le audă.

Noi ne înșelăm singuri dacă credem că Dumnezeu este atât de lipsit de claritate și de tolerant, încât să ne asculte rugăciunile noastre firești. Dietrich Bonhoeffer a spus bine acest lucru când a scris:

„Aceasta este o eroare periculoasă, care, în mod cert, e foarte răspândită azi printre creștini, și anume să ne imaginăm că este un lucru natural pentru inimă să se roage. Atunci confundăm dorința, speranța, suspinul, plânsul, bucuria – tot ceea ce inima poate face de la sine –, cu rugăciunea. Dar, procedând astfel, noi facem confuzie între cer și pământ, între oameni și Dumnezeu. Rugăciunea, cu siguranță, nu înseamnă pur și simplu a-ți vărsa inima.”⁴³

b. Există doar Unul, și numai Unul, pe care Dumnezeu Îl ascultă și pe care Îl ascultă întotdeauna

În Ioan capitolul 9, Isus îi dă vederea unui om care se născuse orb. Vorbindu-le mai târziu fariseilor, omul le spune următoarele: „Știm că Dumnezeu nu-i ascultă pe păcătoși, dar dacă cineva este temător de Dumnezeu și face voia Lui, pe acela îl ascultă.” (Ioan 9:31) El are perfectă dreptate. Este corect totodată

⁴³ Bonhoeffer 2005:155. Vezi nota 37.

să deducem că Isus l-a vindecat pentru că Isus S-a rugat Tatălui pentru acest om ca să fie vindecat și Tatăl a ascultat rugăciunea lui Isus. El deduce corect că Isus este omul „temător de Dumnezeu și face voia Lui (Dumnezeu)”. Am putea spune cu reverență că Isus nu-l vindecă pe omul acesta pentru că El este Dumnezeu; Isus îl vindecă pe acest om deoarece Isus este Omul ale cărui rugăciuni sunt întotdeauna ascultate.

Această înțelegere a minunilor lui Isus este confirmată explicit în Ioan capitolul 11, unde Isus îl învie pe Lazăr la patru zile după ce murise. Stând lângă mormânt, Isus spune public: „Tată, Îți mulțumesc că M-ai ascultat! Știam că întotdeauna Mă ascuți, dar am spus acestea din pricina mulțimii care stă împrejur, pentru ca ei să creadă că Tu M-ai trimis.” (Ioan 11:41-42) Isus îl readuce pe Lazăr la viață datorită faptului că El îi cere aceasta Tatălui și Tatăl Îi ascultă rugăciunea. Din nou, Isus nu face aceasta în calitatea Lui de Dumnezeu, ci pentru că El este Omul ale cărui rugăciuni sunt întotdeauna ascultate. Iată un adevăr remarcabil și minunat: există un singur Om care Se poate ruga și pe care întotdeauna – dar întotdeauna – Tatăl Îl ascultă și Îi îndeplinește fiecare cerere.

S-ar părea că această cerere de pe pământ și ascultare în ceruri își are rădăcinile în veșnicie, în relațiile eterne dintre Fiul și Tatăl, în care Fiul cere și Tatăl ascultă, întotdeauna, cu plăcere și invariabil. Andrew Murray a scris despre acest adevăr adânc. El spune că înăuntrul ființei lui Dumnezeu există o rugăciune (rugăciunea Fiului către Tatăl); toate rugăciunile de pe pământ sunt o revărsare din acea rugăciune inițială din Trinitate:

„Rugăciunea omului Isus Cristos este legătura dintre cererea veșnică a Singurului Fiu din sânul Tatălui și rugăciunea oamenilor de pe pământ. Rugăciunea își are originea și izvorul cel mai adânc în Însăși Ființa lui Dumnezeu. În sânul Dumnezeirii nu se face niciodată nimic fără rugăciune – cerere din partea Fiului și împlinire din partea Tatălui.”⁴⁴

c. Datorită crucii, noi ne putem ruga în Numele lui Isus

„Căci este un singur Dumnezeu și un singur Mijlocitor între Dumnezeu și oameni: Omul Isus Cristos.” (1 Tim. 2:5) Un singur Mijlocitor și numai Unul. Vorbind cu apostolii Săi în preajma morții Lui pentru ei pe cruce, Isus promite în mod repetat că ei se vor putea ruga „în Numele Lui” (Ioan 14:13-14,

⁴⁴ Citat în Sanders 2010:221

15:16, 16:23-24). Poate că cea mai clară dintre aceste promisiuni este ultima: „În ziua aceea (adică, după cruce și înviere) nu Mă veți ruga nimic (așa cum ei Îl rugaseră pe Isus în timpul lucrării Lui pământești cu ei). Adevărat, adevărat vă spun că orice-I veți cere Tatălui în Numele Meu vă va da. Până acum (adică, până la cruce) nu ați cerut nimic în Numele Meu (adică, nu i-ați cerut Tatălui nimic în Numele Meu); cereți și veți primi, pentru ca bucuria voastră să fie deplină.” (Ioan 16:23-24) Datorită faptului că Isus este Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii (Ioan 1:29), jertfa Lui ispășitoare și înlocuitoare înseamnă că rugăciunile celor care sunt prin natura lor păcătoși pot fi ascultate; pentru că acum ei sunt socotiți îndreptățiți, trecându-li-se în contul lor dreptatea lui Isus. „Creștinii”, spune Fred Sanders, „sunt oamenii care vorbesc cu Dumnezeu ca și când ei ar fi Isus Cristos.”⁴⁵ Dumnezeu Îl ascultă pe Isus datorită virtuților Lui naturale; El ne ascultă pe noi datorită dreptății lui Isus care ni s-a socotit nouă.

Cei care s-au rugat înainte de venirea lui Isus au fost ascultați doar pentru că – poate într-un mod neclar – ei au crezut în Cristosul care avea să vină. Ei au crezut promisiunile lui Dumnezeu din legământ și acele promisiuni își găsesc împlinirea în Cristosul care vine și moare pentru păcătoși. Noi – și cei asemenea nouă – care ne-am rugat după venirea lui Isus putem fi auziți doar dacă ne rugăm pe baza lucrării de ispășire a lui Isus înfăptuite pentru noi pe cruce.

d. Datorită crucii, noi avem Duhul lui Isus care ne ajută să ne rugăm

Două promisiuni mari ale Evangheliei însoțesc moartea și învierea lui Isus: iertarea păcatelor și darul Duhului Sfânt (de ex., Fapte 2:38). Moartea Lui, prin faptul că S-a făcut blestem pentru noi, duce atât la îndreptățirea noastră, cât și la primirea promisiunii Duhului Sfânt (Galateni 3:10-14). Duhul Lui care locuiește în cel credincios ne ajută să ne rugăm. Atunci când ne rugăm, aceasta nu este ideea noastră strălucită, nici simpla vărsare a inimilor noastre sărmane. Aceasta este mai mult decât ceea ce descrie, pe bună dreptate, Bonhoeffer ca simplă „dorință, speranță, suspin, plâns, bucurie”. Ea este revărsarea dorurilor și a laudelor puse în inimile noastre de Duhul lui Isus prin Cuvântul lui Isus. Cu alte cuvinte, ea reprezintă – dacă e să fie rugăciune adevărată – cuvintele lui Isus. Având această profundă înțelegere teologică, Bonhoeffer scrie:

„Adevărata rugăciune [...] este Cuvântul Fiului lui Dumnezeu care locuiește cu noi, ființele umane, către Dumnezeu Tatăl, care

⁴⁵ Sanders 2010:216.

locuiește în veșnicie. Isus Cristos a adus înaintea lui Dumnezeu fiecare nevoie, fiecare bucurie, fiecare mulțumire și fiecare speranță a omenirii. În gura lui Isus, cuvântul omului a devenit Cuvântul lui Dumnezeu. Atunci când ne rugăm cu rugăciunea lui Cristos, Cuvântul lui Dumnezeu redevine un cuvânt omenesc. Prin urmare, toate rugăciunile din Biblie sunt astfel de rugăciuni, pe care le spunem împreună cu Isus Cristos, rugăciuni în care Cristos ne include și pe noi și prin care Cristos ne aduce înaintea feței lui Dumnezeu. Altfel, ele nu sunt rugăciuni adevărate, pentru că numai în și cu Isus Cristos noi ne putem ruga cu adevărat.⁴⁶

Poetul George Herbert a spus că rugăciunea este suflarea lui Dumnezeu în om care se întoarce la izvorul ei.⁴⁷ Atunci când Duhul lui Cristos a insuflat psalmii, El ne-a dat cuvintele lui Cristos ca să le rostim prin același Duh Tatălui.

Cel mai concis rezumat al doctrinei biblice despre rugăciune se găsește în Efeseni 2:18: „Pentru ca, prin El (Cristos), amândoi (evreu și ne-evreu) să avem acces, într-un singur Duh, la Tatăl.” Există trei elemente trinitariene aici. Accesul nostru este „la Tatăl”; este „prin Cristos”; și „într-un singur Duh”. Moartea ispășitoare a lui Cristos este baza de pe care ne rugăm. Duhul este agentul divin care împuternicește rugăciunile noastre.

Datorită acestui motiv, cel mai profund din punct de vedere teologic, noi trebuie să înțelegem psalmii ca găsindu-și întreaga lor semnificație în calitate de rugăciuni ale lui Isus Cristos.

Concluzie

Punând împreună aceste cinci dovezi, devine clar că psalmii sunt în mod suprem cântările lui Isus. „Psaltirea este rugăciunea înlocuitoare a lui Cristos, pentru adunarea Lui.”⁴⁸

În Prefața la Psaltirea lui, Luther scrie:

„Mai degrabă aș auzi ce spune un sfânt, decât să văd faptele pe care le face [și] mai degrabă i-aș vedea inima și comoara sufletului său, decât să-i aud cuvintele. Iar aceasta este ceea ce ne dă din belșug Psaltirea în privința sfinților [...] În ea, te uiți la inima

⁴⁶ Bonhoeffer 2005:157. Vezi nota 37.

⁴⁷ Grogan 2001:109.

⁴⁸ Bonhoeffer 2005:55.

Cum să ne rugăm folosind psalmii în Cristos?

tuturor sfinților ca la niște grădini frumoase și plăcute, da, ca la raiul însuși.⁴⁹

Ideea lui Luther este foarte bună. Este un lucru minunat să vezi faptele unui credincios și să-i ascuți cuvintele; dar e ceva și mai minunat să privești în inima lui. Însă este chiar și mai minunat să vedem că în acea inimă este Duhul lui Cristos care avea să vină.

În *Epistola către Marcelin*⁵⁰, Atanasie explică modul în care psalmii ne ajută să-L înțelegem mai bine pe Cristos. Căci, înainte de venirea lui Cristos la noi, Dumnezeu „a schițat Portretul acestei vieți desăvârșite pentru noi, în cuvinte, în aceeași carte a Psalmilor”. Dacă Evangheliile ne dau faptele și cuvintele lui Cristos, Psalmii ne deschid o fereastră spre inima Lui. Și, privind în inima Lui, ni se dă o frântură a relației veșnice de dragoste dintre Tatăl și Fiul. Chiar și numai acest lucru ar fi suficient ca să citim Psalmii.

Ce înseamnă că Isus este Cântărețul psalmilor? Înscrierea în corul lui Isus

Acum trebuie să ne referim la o obiecție. Când ajung cu predarea acestui material aici, sunt conștient de faptul că există o respingere considerabilă din partea ascultătorilor mei. Cei care sunt ucenici ai lui Isus de mai mulți ani s-au atașat mult de psalmi. Psalmii, și unii în mod special, i-au mângâiat și le-au pus pe buze cuvinte și promisiuni scumpe în momente de mare tristețe și tensiune. Și e ca și când, prin această predare a materialului, noi le luăm comorile acestea și le spunem că nu se mai pot ruga deloc folosindu-se de ele sau fără să le ia integral. Până ajungi la finalul Psalmului 23, de exemplu, arătând părțile care pur și simplu nu se potrivesc experienței noastre, ascultătorii evlavioși și devotați s-ar putea simți bulversați! „De ce nu ne putem ruga cu cuvintele psalmilor?”, întrebă ei cu oarecare exasperare. Ce contează dacă manipulăm puțin și luăm doar ceea ce ni se potrivește și rezonază cu inimile noastre?

Răspunsul este că într-adevăr contează, după cum vom vedea. Haideți să facem un pas în spate și să analizăm modelul de citire a psalmilor către care ne conduc dovezile oferite până acum. Atunci când – cum se întâmplă adesea – vocea pe care o auzim este cea a împăratului sau a conducătorului poporului lui Dumnezeu, este natural să auzim acea voce ca ecou al unei voci ulterioare și mai mărețe, a lui Isus, Împăratul și Conducătorul poporului lui Dumnezeu. El este Cel ce suferă atât de mult, ale cărui victorii au o semnificație atât de

⁴⁹ *Prefață la Psalmi*, scrisă de Luther și citată în Brock 2007:170, a se vedea și pag. 68-171 și, de asemenea, citatul complet în McCann 1993b:13.

⁵⁰ Vezi nota 26.

mare, Cel care poate pretinde o asemenea puritate și care are dreptul să Se roage ca dușmanii lui Dumnezeu să fie învinși. Dietrich Bonhoeffer spune astfel:

„Psalmii care nu ne ajung pe buze ca rugăciuni, cei care ne fac să șovăim și ne ofensează, ne determină să suspectăm că aici se roagă altcineva, nu noi – că Acela care Își afirmă aici nevinovăția, care invocă judecata lui Dumnezeu, care a ajuns la asemenea profunzimi infinite ale suferinței nu este altul decât Isus Cristos. El este Cel care Se roagă aici, și nu doar aici, ci în toată Psaltirea [...] Omul Isus Cristos – căruia nicio durere, nicio boală, nicio suferință nu-I este necunoscută și care a fost cu totul nevinovat și drept – Se roagă în Psaltire prin gura adunării Sale. Cartea Psalmilor este cartea de rugăciuni a lui Isus Cristos în cel mai real sens al acestei expresii.”⁵¹

Dar nu trebuie să ne oprim aici. Pentru că Duhul lui Cristos locuiește înăuntrul Bisericii Sale. Pentru că același Duh, care a pus asemenea rugăciuni și laude în gura omului Cristos Isus, trăiește în noi, Trupul Lui (1 Cor. 3:16). Noi suntem uniți cu El prin credință. Noi ne rugăm în Numele Lui și prin Duhul Lui. Rugăciunile și laudele noastre se ridică la Tatăl prin Cristos, prin Duhul. Dacă Isus este Conducătorul cântărilor, noi suntem corul, ca să folosesc o analogie drăguță sugerată inițial de Augustin. „Atunci când cântați psalmii, cântați de fapt cântările lui Isus, alături de Isus în calitate de Conducător al laudelor voastre.” În loc să ascultați un cor format din mai mulți cântăreți, voi vă alăturați de fapt acestui cor. „Cântarea *Lui* este piesa de rezistență a spectacolului iar ceilalți nu fac decât să Îl acompanieze.”⁵² „Cristos este Marele Dirijor care ne acordează inimile ca să-I cântăm laudele lui Dumnezeu.”⁵³

A spune că Isus este Dirijorul corului înseamnă a construi pe modelul Vechiului Testament, unde Împăratul era responsabil de închinarea de la Templu și conducea poporul în rugăciune și laudă. Cântarea lui David din 2 Samuel 22 devine cântarea lui Israel în Psalmul 18. Vedem cel mai dramatic acest lucru când Solomon își conduce poporul în rugăciune și laudă la dedicarea Templului în 1 Regi 8, dar și mai devreme în istoria poporului Israel, când Moise conduce poporul (Exodul 15:1 și Deut. 32:44, ultimul cu Iosua), urmat de Iosua (Iosua 10:12), Debora și Barac (Jud. 5:1). Aceasta este o ima-

⁵¹ Bonhoeffer 2005:54 Vezi nota 37.

⁵² Vezi cartea disponibilă în limba română: *PSALMII: Cântările lui Isus – Descoperă-L pe Mai Marele Cântăreților în cântările Sale. O pledoarie pentru restaurarea cântului Psalmilor* – Michael LeFebvre (editura Cristianus & Psalmii Cântați, Oradea, 2022), pag. 56-73.

⁵³ Calvin, citat în Chester 2005:16.

Cum să ne rugăm folosind psalmii în Cristos?

gine demnă de reținut în timp ce ne rugăm folosind psalmii: Isus, Împăratul nostru, în față, conducându-ne în rugăciune și laudă. „În închinarea biblică, împăratul este cel care conduce adunarea în închinare iar aceasta cântă alături de el cântările compuse de împărat.”⁵⁴

Trebuie să luăm psalmii de la oricine care crede că îi poate cânta într-un mod individual, ceva de genul „doar eu și cu Dumnezeu”, ca și când ei ar fi valabili în afara lui Cristos. Noi nu putem să-i întrebuițăm în acest fel fără a le afecta integritatea. Sunt prea multe lucruri care pur și simplu nu se potrivesc. Psalmii sunt răpiți și puși în slujba unei vagi și mângâietoare „spiritualități”. Acestui fapt trebuie să ne împotrivim.

Dar, după ce am insistat asupra acestei dureroase interdicții, vestea bună este că *în Cristos* noi putem lua psalmii înapoi. În citatul de mai sus, Bonhoeffer concluzionează spunând că „*Omul Isus Cristos [...] Se roagă în Psaltire prin gura adunării Sale*” (italicele îmi aparțin). Când ne rugăm pe baza psalmilor, Isus ne conduce iar noi ne alăturăm, în calitate de membrii ai corului Său.

„Isus Cristos Se roagă cu cuvintele Psaltirii în adunarea Lui. Adunarea Lui se roagă, de asemenea, și chiar individul se roagă. Dar ei se roagă doar atât timp cât Cristos Se roagă în ei; ei nu se roagă aici în numele lor, ci în Numele lui Isus Cristos. Ei nu se roagă pe baza dorințelor naturale ale inimilor lor, ci, mai degrabă, având ca sursă umanitatea asumată de Cristos. Ei se roagă avându-L la temelie pe Omul Isus Cristos. Rugăciunea lor va fi întâmpinată de promisiunea că va fi ascultată doar atunci când ei se roagă pe această bază. Și deoarece Cristos rostește rugăciunea psalmilor împreună cu individul și cu Biserica înaintea tronului ceresc al lui Dumnezeu sau, mai degrabă, deoarece aceia care se roagă cu psalmii se alătură rugăciunii lui Isus Cristos, de aceea rugăciunea lor ajunge la urechile lui Dumnezeu. Cristos a devenit Mijlocitorul lor.”⁵⁵

Graeme Goldsworthy argumentează că, atunci când noi

„aplicăm un principiu consecvent de interpretare a Vechiului Testament [...] vom descoperi că toți psalmii, fără excepție, ne îndreaptă privirile spre Persoana și lucrarea lui Isus. Astfel, ca o consecință a acestei referiri la Cristos, ei arată spre noi care suntem «în Cristos» și care suntem astfel definiți prin cine este Isus.”⁵⁶

⁵⁴ Michael LeFebvre, pag. 58-63. Vezi nota 65.

⁵⁵ Bonhoeffer 2005:55. Vezi nota 37.

⁵⁶ Goldsworthy 2003:132.

Augustin a fost unul dintre primii învățători post-biblici care au dat o mare atenție acestei teme. În mod frecvent, el L-a citat pe Isus Cel viu și înălțat spunându-i lui Saul: „De ce *Mă* persecuți?” (Fapte 9:4) pentru a ilustra identitatea colectivă a Bisericii ca Trup al lui Cristos. Faptul de a ne instrui pe noi înșine ca să cântăm psalmii ca bărbați și femei în Cristos înseamnă că una dintre marile funcții ale psalmilor este să ne arate ce înseamnă a fi în Cristos și de a ne fixa acolo din punct de vedere afectiv.⁵⁷ Într-un limbaj mai tehnic, aceasta înseamnă că citirea psalmilor este atât cristologică (Isus este Marele Cântăreț), cât și eclesiastică (noi, biserica, îi cântăm în Cristos).

După cum ar fi zis Augustin, întreaga lume este posesiunea lui Dumnezeu. Ceea ce deosebește „cetatea lui Dumnezeu” este faptul că doar ea plânge și aduce laude împreună cu Cristos.⁵⁸ În comentariul lui Augustin la Psalmi, observăm că el „a oferit o explicație sugestivă a Psalmilor ca fiind invitații divine permanente de a intra în comunitatea laudei”.⁵⁹

În inima lui Isus se află o comoară. Psalmii deschid o fereastră spre acea inimă. Dar, după cum spune așa de frumos imnul lui William Gadsby „Immortal Honours” („*Onoruri nemuritoare*”, n.tr.):

*„În El se află o comoară cu totul divină.
Și un neasemuit har a făcut acea comoară a mea.”*

Atunci când cântăm psalmii, noi sărbătorim faptul că toată comoara lui Isus este a noastră prin har.

Întrebare: Poate cânta Isus cuvinte de pocăință și mărturisire?

O dificultate pe care o avem atunci când spunem că psalmii sunt cântările lui Isus este aceea că ei includ exprimări ale pocăinței și mărturisirii, poate cel mai faimos fiind Psalmul 51 din acest punct de vedere, dar și în multe alte locuri. Am văzut mai devreme că Epistola către evrei citează o parte a Psalmului 40 ca fiind rostită în cele din urmă de Isus Cristos. Dar, în același psalm, David spune „păcatele mele m-au copleșit...” (v. 12). Se ridică întrebarea: poate spune Isus cuvinte care să afirme că El e păcătos? Cu siguranță, dacă El e fără păcat, acest lucru nu poate fi posibil.

Există două moduri de a trata această problemă. Unul este acela de a exclude pur și simplu acele versete din cântările lui Isus și de a spune că Isus cântă doar celelalte părți ale psalmilor. Deși acest lucru este posibil, nu e așa

⁵⁷ Brock 2007:124,132.

⁵⁸ Brock 2007:149.

⁵⁹ Brock 2007:163f.

de ușor să scoatem cuvintele de mărturisire, care deseori sunt strâns legate de psalmul din care fac parte. Prin urmare, rămânând la Psalmul 40, cuvintele „păcatele mele m-au copleșit” se află în mijlocul versetelor în care suferințele lui David sunt exact consecința păcatelor care l-au copleșit.

Al doilea mod de tratare – și în opinia mea mai satisfăcător – este următorul. La cruce, Isus „a fost făcut păcat” (2 Cor. 5:21); Tatăl a văzut în Isus un păcătos purtând în trupul Său păcatele întregului Său popor. Păcatul nostru nu doar a fost pus peste El; El a devenit păcat pentru noi. Umbra acelei teribile identificări cu păcătoșii a căzut peste Isus cu mult timp înainte și, cu siguranță, încă de la începutul lucrării Lui publice. Ioan Botezătorul a administrat un botez al pocăinței pentru păcate. Când Isus a venit ca să Se supună aceluiași botez, Ioan L-a muștrătat spunând că este un lucru nepotrivit. Dar Isus a insistat: „Lasă să fie așa acum, căci se cuvine să împlinim tot ce este drept.” (Matei 3:13-15) De la început, Isus a fost „numărat alături de cei nelegiuiți” (Isa. 53:12). Când Se alătura cântării unui psalm la sinagogă, ar fi fost surprinzător ca Isus să Se oprească din cântat atunci când psalmul ajungea la cuvinte de pocăință. Nu, în ciuda faptului că El Însuși era fără păcat, El S-a identificat astfel cu poporul Lui pentru a ne putea conduce în exprimarea întristării noastre din cauza păcatului, a mărturisirii păcatului și a întoarcerii noastre cu pocăință de la păcat. În psalmi, Isus ne arată cât de mult „Se identifică El cu noi în nevoia noastră cea mai adâncă”. În psalmi, știm „fără nicio îndoială, că Isus stă, într-adevăr, alături de noi pentru a mijloci chiar și în pocăința noastră”.⁶⁰

În sprijinul acestui mod de citire, Calvin scrie: „Acesta a fost motivul tăcerii Lui în fața scaunului de judecată al lui Pilat, deși avea de oferit o apărare justă; [deoarece El] a devenit răspunzător de vina noastră.”⁶¹

Isus „vorbește în Psalmi în calitate de Cap reprezentativ al nostru – Împăratul nostru care mijlocește pentru noi. Psalmii pocăinței nu fac excepție de la această mijlocire. Isus nu a păcătuit niciodată, dar, ca Mijlocitor al nostru, El Și-a asumat responsabilitatea pentru păcatele noastre.” Într-adevăr, „psalmii pocăinței ne oferă rugăciuni prețioase” care ne ajută „să ne pocăim în Numele lui Isus”.⁶²

Câteva beneficii ale rugăciunii cu psalmii în Cristos

Sper că v-am convins că a ne ruga în Cristos folosind psalmii este calea corectă de a ne ruga pe baza lor, că aceasta nu este o schemă arbitrară impusă asupra psalmilor de rigorile unui cadru teologic-sistematic anterior. Totuși ea nu este

⁶⁰ LeFebvre 2010:83. Vezi nota 65.

⁶¹ LeFebvre 2010:83. Vezi nota 65.

⁶² LeFebvre 2010:87. Vezi nota 65.

doar corectă, ci are și multe beneficii. Haideți să vedem modul în care aceasta are legătură cu cele cinci probleme mari pe care le-am identificat în capitolul 2.

1. În Cristos putem lua parte la exprimările unei mari suferințe

Capitolul 7 dezvoltă acest câștig.

2. În Cristos putem lua parte la semnificația cosmică a lucrării Sale

Când noi ne rugăm cu cuvinte care au implicații la nivel global legate de luptele și biruințele psalmistului, atunci noi nu mai trebuie să le oțmim. Ci, mai degrabă, ca membri ai corului lui Isus, înțelegem că luptele și biruințele Lui au cu adevărat implicații pentru întregul popor al lui Dumnezeu și pentru întreaga lume. În biruința Lui se află biruința noastră. În învierea Lui din trecut se află siguranța învierii noastre viitoare. În înălțarea Lui la cer se află garanția că vom domni împreună cu El (2 Tim. 2:12; comp. 1 Cor. 6:2).

3. În Cristos ne putem bucura de îndreptățirea care ne-a fost dată

Capitolul 6 explică această binecuvântare.

4. În Cristos noi ne putem ruga chiar și pentru judecata lui Dumnezeu

În mod firesc ezităm să ne rugăm pentru pedepsirea celor răi, deoarece ne temem că ne rugăm pentru propria noastră distrugere și suntem neliniștiți ca nu cumva asemenea rugăciuni să vină din partea noastră din motive amestecate cu dorințe urâte de răzbunare. Răzbunarea, știm, nu poate fi niciodată a noastră, pentru că întotdeauna o vom face greșit; trebuie să-i aparțină lui Dumnezeu ca El să dea fiecăruia ce i se cuvine, pentru că doar El știe inima și va judeca drept. Și totuși Isus, Cel care Își dă viața pentru păcătoși, este singurul care Se poate ruga cu absolută puritate și integritate pentru biruința finală a lui Dumnezeu asupra tuturor dușmanilor Lui. Capitolul 8 este dedicat blestemelor din cartea Psalmilor. Acum vreau doar să observăm că a ne ruga în Cristos folosind psalmii de blestem se va dovedi că este cheia de a-i include și pe aceștia în rugăciunile noastre.

5. În Cristos putem înțelege formele de singular și plural din psalmi

Atunci când avem în minte această imagine în care Cristos e dirijorul iar noi formăm corul, formele de singular și de plural din psalmi își găsesc fiecare locul. „Psalmii Bibliei nu sunt niște poezii individuale de genul celor pe care le-ar compune azi cineva pentru a-și exprima propriile gânduri și sentimen-

te.”⁶³ Un psalmist, vorbind la persoana întâi singular, Îl prefigurează pe Cristos, conducătorul laudelor. Menționările colective, privind tot poporul lui Dumnezeu, se referă la noi ca trup al lui Cristos, Biserică a lui Cristos, cor al lui Cristos.

Am menționat în capitolul 1 că una dintre cele mai mari binecuvântări pe care o avem cântând psalmii în Cristos este aceea că ne salvează de periculoasa izolare a individualismului și, într-adevăr, de egoism în relația noastră cu Dumnezeu. Chiar dacă ne rugăm singuri folosind un psalm, noi ne alăturăm corului poporului lui Cristos de-a lungul anilor. Rugăciunile noastre sunt modelate împreună cu ale lor de rugăciunile lui Cristos. Claus Westermann a scris următoarele despre locul psalmilor în viața creștinilor întemnițați:

„Ori de câte ori cineva aflat în situația de separare forțată L-a lăudat pe Dumnezeu prin cântare sau vorbire [...] omul respectiv era conștient de sine nu ca individ, ci ca membru al adunării. Când era flămând sau înfrigorat între interogatorii, ori condamnat la moarte, el avea privilegiul de a-L lăuda pe Dumnezeu, el știa că în toate căile sale era susținut de lauda Bisericii adresată lui Dumnezeu.”⁶⁴

Concluzie

A ne ruga cu psalmii în Cristos înseamnă a da cinste sensului și contextului lor original, umanității lui Isus, folosirii de către Noul Testament a psalmilor, lucrării Duhului lui Cristos în insuflarea lor cât și naturii rugăciunii înseși. Rugăciunea cu psalmii în Cristos nu este o opțiune, ci, mai degrabă, singurul mod corect de-a o face.

4. Exemple de rugăciuni cu psalmii în Cristos

Ideea potrivit căreia psalmii sunt cântările lui Isus este una veche, înrădăcinată adânc în istoria creștină și – mai mult de-atât – în teologia întregii Biblii. Cu toate acestea, este un adevăr foarte neglijat. Pentru mulți dintre noi, el implică o masivă schimbare de paradigmă. Pentru a facilita această tranziție, voi trece prin trei psalmi ai lui David pentru a arăta modul în care se realizează această înțelegere în predicarea sau predarea multor psalmi – poate a celor mai mulți. În același timp, voi compara alte două strategii care sunt de obicei adoptate.

⁶³ Anderson 1970.

⁶⁴ Westermann 1965:10 (citată în Anderson 1970:2).